

GERGYE REZSŐ

***Hegyháti Toborzó,
Vasvár, 2009. november 7.***

Hegyháti volt. Hegyháti toborzó volt a fogalom legpozitívabb értelmében. Nem közönséget kívántunk toborozni, hanem közösséget akartunk szervezni egy délutánra, aminek hatására aztán tovább lehet lépni. Így történt.

Vasváron, a Hegyhát szívében, az 1952. évtől a városi zeneiskola falán egy emléktábla őrzi Béri Balogh Ádám kuruc brigadéros nevét, annak kapcsán, hogy a győrvári csata után, fejsérülése miatt a városban ápolták. Az 1990-es évek közepétől civil kezdeményezésre és a művelődési ház támogatásával, minden évben tudatosan szerveztek megemlékezéseket. Volt úgy, hogy csak egy vers hangzott el, vagy éppen a Vasvári Színi Egylet A haza szép rendezvénye kapcsolódott hozzá, vagy kuruc nóták szólaltak meg egy kiállítás kapcsán. Az is megtörtént már, hogy a Béri Balogh kardot mutatták be ezen alkalomból. Szóval fontos esemény volt az elmúlt években is. Sőt egyre fontosabb lett. A város lakói számítottak már arra, hogy a késő őszi, esős estebe hajló napokon koszorúk, virágok lesznek a táblánál. A városképhez hozzá tartozott és hozzá tartozik.

Idén erre az eseményre terveztük a Hegyháti Toborzót. A gondolat egy tavaszi Közkincs kerekasztalon vetődött fel. Nevezetesen az, hogy legyen térségi találkozási lehetőségük a falvaknak, hogy egymás kulturális értékeit meg tudják mutatni. A javaslat beépült a Kistérségi Stratégiai Vázlatba. A sikeres Közkincs pályázattal a forrása is megteremtődött a rendezvénynek.

A meglévő rendezvényre építettük az annak a lelkületéhez szorosan kapcsolódó eseményt. A térség összes községét megszólítottuk. A hívó szót mintha csak várták volna a falvak közösségei, hisz úgy mozdultak meg, mint valami sodró víztömeg, amely átszakítja a gátat. A térség szíve együtt dobbant ezen az estén és délutánon. Elemi erővel tört fel a saját értékeiknek a megmutatási kényszere. A szakember népművelő számára is elementáris élmény volt ennek rögzítése, de alaposabb elemzés után a következtetés az, hogy nem volt meglepő ez a „Meglepetés”. A falvakban szeptember végétől egyre gyakrabban indultak a közösségi próbákra táncolni, énekelni, zenélni, színjátszó darabokat tanulni idősek és fiatalabbak. Régmúlt mesterségek mozdulatai elevedtek meg az őszi estékben. Minden kis faluban indult a toborzás. Ki lehetett volna

ennek jobb hívó egyénisége, mint e táj hűséges fia, a kuruc brigadéros. A rendezvény előtti hetekben egyre gyakrabban fordultak meg a Nagy Gáspár Kulturális Központban a falvak vezetői a csoportok képviselői. Hol a színpadot nézték meg, hol valami képet hoztak magukkal, vagy éppen már a díszletet tervezgették a szombati rendezvényhez.

November elején a falvak hirdetőtábláin a Toborzó volt olvasható. A szervező a következő idézettel látta el az összes meghívót és plakátot:

„A Hegyhát településeinek ünnepi találkozója, mint bármely ünnep, a közösség kezdete, annak a tudatnak a csendes belátása és birtoklása, hogy nem vagyunk egyedül.”

Minden falu egy-egy jellegzetes képpel jelent meg ezen a plakáton. A modern technika jóvoltából a mai kuruc „lovások” a világhálón röpitették tova a híreket.

November 7-én, kora délután a Központ előterében frissen sütött, Petőmihályfáról érkezett rétesek és alsóújlaki mangalicából készült ételek illata lengte be a teret. A csehimindszenti dió-, bodza- és meggylikőr büszkén virított a népi eszközök között. A rábahídvégi gobelin szakkör munkái ritka kuriózumként jelentek meg. Püspökmolnári szép kiadványait és Csehi régi fényképeit is láthattuk a forgatagban. A színpadon a petőmihályfaiak által készített vándortalicska díszelgett. A térség 23 településéről 20 volt jelen tárgyi értékeivel vagy a műsorban.

Folyamatosan érkeztek a résztvevők. Ahogy ez a valamikori Toborzókon is lehetett, egyre többen lettek. Fél négykor egy népi eszköz hangjára, a kereplőre foglalták el a színházterem lenti részét a toborzóra érkezettek, akik később értek ide azoknak a lépcsőkön jutott hely.

Az igazgató hangosan köszöntötte a Toborzás résztvevőit és hangsúlyozta, hogy rajtuk múlik mi lesz a nap eredménye, hogyan érzik magukat, milyen ismeretekre és ismerősökre tesznek szert.

A Toborzó műsorát Auer Szabina kiválóan vezényelte, a legkényesebb helyzetben is talpraesetten feltalálva magát. A rendezvényt megálmodó és szervesen felépítő munka G. Szakály Georginát dicséri. Kiss Melinda kiválóan oldotta meg a legkülönbélebb kéréseket, és igazi toborzó-házigazda lelkülettel dolgozott. A két technikus, Kassai József és Zalka Péter a színpadhoz nem szokott résztvevőkkel is profi módon helytállt. A legnehezebb technikai malőröket is kivédték, így a rossz minőségű kazetta is gyönyörűen szólalt meg. Halmosi Tamás végigfotózta a különleges pillanatokat.

A rábahídvégi táncosok, az egervölgyi fellépők vagy éppen a gersekarátiak – ahány csoport annyiféle stílus. A telekesi asszonyok énekei, a molnári dalárda, vagy éppen egy vidám jelenet a szeményeiektől jó kedvet teremtett az egész

épületben. A nagytilaji Horváth néni Wass Albert versének hiteles tolmácsolásával többet tett a magyar hazafias nevelésért, mint három miniszter. Az öltözőkben is sziporkázó volt a hangulat, ugratták egymást a szereplők, de figyelmesek voltak, és tisztelték egymás munkáját. Nem volt sértődés és szúrós tekintet, csak nyílt pillanatok. Közben az andrásfai gyermekek az előtérben seprűt készítettek az andrásfai cirokból és betlehemet az otthoni természetes anyagokból.

A három órán át tartó, de egyáltalán nem hosszú műsorszámokat követően, a Gencsapáti Hagyományörző Együttes vezetésével, mintegy 300 főnyi résztvevővel indult a toborzó menet a Béri Balogh emlékhelyhez. A tömeg a toborzó szalagos botot magasba emelő gencsi táncosok után haladva énekelt. Kint a téren az utca már lezárva fogadta a vonulókat, valamint azokat a helyi polgárokat, akik a miséről, vagy éppen sétálva, vagy éppen nagyon is céltudatosan mentek a táblához. A Boglya zenekar kíséretével a táncosok a hidegben negyedórás forró hangulatot varázsoltak. Erre épült rá Pál Ferenc történész emlékezése Béri Balogh Ádámról. Vasvárt, mint hajdani megyeszékhelyet, a megye lelkének, pusztaszerének nevezte. A győrvári Dalárda méltó módon énekelt a dicső kuruc harcokról. A rendhagyó (kard alakú) koszorút a város emlékező közössége nevében V. Németh Zsolt polgármester helyezte a táblára, és erre tűzték a falvak, közösségek képviselői a szalagjukat.

A toborzás folytatódott a színházteremben, miután a réteseket és a kolbászkákat megkóstolták a kuruc asztalról.

Záró momentumként az egyéni fellépők és a csoportok egy-egy emléklapot kaptak, a falvak minden képviselője pedig oklevelet (rajta a plakátokon szereplő idézettel), és egy Toborzó tálat kapott.

A beszélgetés tovább folytatódott egy pohár bor és egy tál étel mellett a kolostor szálló folyosóján, amely boltíves termeivel igazi hangulatot teremtett a rendezvényhez.

A Hegyháti Toborzó az év vasvári rendezvénye lett.

A dísztéri kúton ez olvasható: **„Szent őseink nyomában maradván... akik... mint csillagok ragyognak mindörökké”.**

Béri Balogh Ádám azon őseink közé tartozik, akik ragyognak.

...Vasvári, hegyháti ne feledd őket! Toborozz tovább...